

І.А. Оганезов,
канд. техн. наук, доц., доцент кафедри економіки і організації підприємств
АПК

Н.В. Щербина
старший викладач кафедри інженерної психології та ергономіки
Білоруський державний університет інформатики і радіоелектроніки,
м. Мінськ

УДОСКОНАЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ У РЕСПУБЛІЦІ БІЛОРУСЬ

У даний час в Республіці Білорусь (РБ) потреба проведення судових і досудових незалежних експертиз в різних сферах постійно зростає. З експертизами найчастіше стикаються фізичні та юридичні особи, які опинилися в конфліктних ситуаціях.

Незалежні експерти працюють в різних областях експертизи, можуть бути співробітниками незалежних експертних організацій, займатися приватною практикою, маючи на це відповідну ліцензію. При цьому незалежні експерти не мають права укладати договори зі страховими компаніями на предмет їх обслуговування.

У РБ існує більше тридцяти видів незалежних експертиз, але найбільш актуальними є 7 її основних видів: експертиза автомобілів; експертиза меблів; незалежна будівельна експертиза; медична експертиза; експертиза бізнесу; пожежно-технічна експертиза; експертиза якості надання послуг.

Вид 1 - Експертиза автомобілів. Експертиза автомобілів - це оцінка транспортного засобу та дослідження розмірів отриманого збитку.

Вид 2 – Експертиза меблів. Незалежну експертизу меблів проводять, щоб виявити причини появи недоліків товару і отримати відповідне відшкодування. Види експертиз меблів: на наявність дефектів і відповідність цілям використання, вартості або відновлення, якості меблів і складових її елементів (комплектуючих), на токсичність.

Вид 3 - Незалежна будівельна експертиза. Будівельна експертиза - це дослідження об'єктів житлового, виробничого чи інженерно-технічного призначення. Вона потрібна, щоб визначити: відповідність технічної документації стандартам, ефективність використовуваних матеріалів і технологій, безпеку експлуатації будівель і споруд, ступінь необхідності капремонту, можливість зведення об'єкта, доцільність реконструкції об'єкта, можливість змінити цільове призначення об'єкта, ймовірність аварійної ситуації,

стан фундаменту, міцність несучих конструкцій, цілісність покрівельних систем, стан фасаду, необхідність і технологію використання електроінструменту, ринкову ціну, стан об'єкта в цілому, економічну вигоду будівельних кошторисів.

Вид 4 – Медична експертиза. Медична експертиза дає об'єктивну оцінку стану здоров'я людини. Основні причини її проведення: визначити ступінь шкоди здоров'ю, знайти лікарську помилку, визначити ступінь втрати працездатності, оцінити ступінь фізичних ушкоджень, експертиза згвалтувань, аналіз ДНК, експертиза трупа, експертиза речових доказів.

Вид 5 - Експертиза бізнесу. Експертиза бізнесу- це комплекс заходів для дослідження стану справи і його ринкової вартості. Експертиза бізнесу виявляє таке: число його попередніх власників, відсутність ліцензій та інших дозвільних документів, його фінансову історію, відсутність необхідних документів і можливості їх відновлення, наявність договорів і зобов'язань по ним, обсяги реалізації товарів і послуг, величину і структуру витрат, ситуацію з оподаткуванням, наявність кредитів і заборгованостей.

Вид 6 – Пожежна технічна експертиза. Вона досліджує, через що виникла пожежа, аналізує його особливості та проводиться щодо будівель, будов, паркових і садових зон, засобів пересування.

Вид 7 - Експертиза якості надання послуг. Експертиза якості надання послуг - це комплекс заходів для об'єктивної оцінки якості наданих послуг. Вона проводиться відповідно до законів: «Про захист прав споживачів», «Про безпеку», «Про сертифікації продукції та послуг».

Незалежна експертиза в РБ включає 6 основних етапів: аналіз наданої документації, візуальний огляд об'єктів, що вивчаються, фотографування виявлених об'єктів, проведення лабораторних досліджень, розробку схем і розрахунків, підготовку звіту. Експерт повинен мати акредитацію торгово-промислової палати Республіки Білорусь.

Структура «дорожньої карти» вдосконалення оціночної діяльності в РБ включає вдосконалення методології оцінки на основі уточнення законодавства про оціночну діяльність з урахуванням положень міжнародних стандартів оцінки. Реалізація «дорожньої карти» у РБ покликана забезпечити прозорість і обґрунтованість визначення підсумкової величини вартості об'єкта оцінки, а також підвищити якість надання оціночних послуг.

Заходи, передбачені «дорожньою картою», повинні підвищити ефективність регулювання оціночної діяльності з боку професійної спільноти оцінювачів, рівень професіоналізму суб'єктів оціночної діяльності, відповідальність за результати визначення ринкової вартості, прозорість процедур визначення ринкової вартості, вимоги до виконавців робіт з визначення ринкової вартості; удосконалити механізм оскарження ринкової вартості; заповнити методологічну базу оціночної діяльності, а також привести законодавство про оціночну діяльність у відповідність до положень міжнародних стандартів оцінки.